

V Praze dne 20. 9. 2019

Letní dětská rekreace - stav k 31. 8. 2019 - Závěrečná zpráva

V souvislosti s konáním letní dětské rekreace na území ČR byly Ministerstvu zdravotnictví ČR krajskými hygienickými stanicemi nahlášeny níže uvedené údaje.

V roce 2019 se uskutečnilo **2 273 zotavovacích akcí** (pro srovnání s předchozími lety: 2 270 – 2018, 2 238 - 2017, 2 171 - 2016, 2 091 - 2015, 1 988 - 2014, 1 899 - 2013, 1 875 - 2012) s celkovým počtem **3 443 běhů** (pro srovnání s předchozími lety: 3 303 – 2018, 3 258 - 2017, 3 174 - 2016, 3 106 - 2015, 3 001 - 2014, 2 895 - 2013, 2 841 - 2012). Ohlášených akcí se účastnilo **224 678 dětí** ve věku od 6 do 15 let (pro srovnání s předchozími lety: 216 327 – 2018, 209 400 – 2017, 201 838 - 2016, 193 391 - 2015, 186 951 - 2014, 175 478 - 2013 170 243 - 2012).

V jednotlivých krajích byly počty nahlášených zotavovacích akcí a počty rekreovaných dětí následující:

Vysočina **276** (27705 dětí) Jihočeský **256** (36800 dětí), Středočeský **240** (25441 dětí), Královéhradecký **216** (17817 dětí), Plzeňský **215** (20430 dětí), Liberecký **195** (16929 dětí), Jihomoravský **172** (13897 dětí), Moravskoslezský **164** (16822 dětí), Pardubický **163** (15731 dětí), Zlínský **151** (11320 dětí), Olomoucký **126** (10973 dětí), Ústecký **55** (7496 dětí), Karlovarský **40** (2909 dětí). Na území hl. m. Prahy byly ohlášeny **4** zotavovací akce pro děti, kterých se účastnilo 408 dětí.

Nejvíce dětí se jako každoročně rekreuje na zotavovacích akcích v Jihočeském kraji, letos to bylo celkem 36 800 dětí.

Vedle zotavovacích akcí pro děti bylo krajským hygienickým stanicím nahlášeno **348 jiných podobných akcí pro děti** (pro srovnání s předchozími lety: 350 - 2018, 370 - 2017, 389 - 2016, 396 - 2015, 418 - 2014, 417 - 2013, 465 - 2012) s celkovým počtem **518 běhů** (pro srovnání s předchozími lety: 504 - 2018, 515 - 2017, 545 - 2016, 598 - 2015, 615 - 2014, 586 - 2013, 670 - 2012), kterých se zúčastnilo **11 873 dětí** (pro srovnání s předchozími lety: 11 328 - 2018, 11 975 - 2017, 12 560 - 2016, 13 073 - 2015, 13 666 - 2014, 12 794 - 2013, 14 612 - 2012). Nejvíce jiných podobných akcí pro děti bylo evidováno v Moravskoslezském kraji, a to 47, na kterých se rekreovalo 1 566 dětí. Nejvíce dětí se rekreovalo ve Středočeském kraji, a to 1 612 dětí na 41 jiných podobných akcích pro děti. Na tyto akce se však nevztahuje ohlašovací povinnost daná § 8 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Z tohoto důvodu je počet akcí i počet účastníků se dětí pouze orientační.

V rámci letní dětské rekreace se na zotavovacích a jiných podobných akcích pro děti rekreovalo celkem **236 551 dětí**. V loňském roce se v rámci sledované letní dětské rekreace rekreovalo celkem 227 655 dětí.

Zotavovací akce pro děti (§ 8 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb.) – organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.

Jiná podobná akce pro děti (§ 12 zákona č. 258/2000 Sb.) – organizovaný pobyt dětí v počtu menším nebo po dobu kratší než stanoví § 8 odst. 1, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném.

Zákaz konání akcí

Za období letní dětské rekreace nebyl orgánem ochrany veřejného zdraví vydán žádný zákaz konání zotavovací akce nebo jiné podobné akce pro děti.

Kontrolní činnost

V průběhu celé sezóny bylo krajskými hygienickými stanicemi provedeno 1 249 kontrol zotavovacích akcí, 103 kontrol jiných podobných akcí a 90 kontrol samostatných provozoven stravovacích služeb zajišťujících stravování účastníků akcí. Celkem bylo tedy provedeno **1 442 kontrol** v souvislosti s letní dětskou rekreací.

Zjištěné hygienické nedostatky na zotavovacích akcích: **85** ve stravování dětí, **24** v ubytování dětí, **23** v podmínkách pro osobní hygienu, **39** ve zdravotnické dokumentaci, **26** ve zdravotním zabezpečení akce, **25** v nesplnění ohlašovací povinnosti v požadovaném rozsahu, zjištěno **5** neohlášených akcí, **25** v zásobování pitnou vodou. V případě nálezů legislativě nevyhovujících laboratorních rozborů vzorků pitné vody ze zdrojů zásobujících akce bylo vždy bezodkladně zajištěno náhradní zásobování.

Při kontrole zajištění podmínek pro konání jiné podobné akce pro děti bylo nalezeno **17** závad v podmínkách stanovených pro konání akce, **6** závad v zásobování pitnou vodou a **6** závad ve zdravotnické dokumentaci.

Při kontrole samostatných provozoven stravovacích služeb (stravování poskytováno většinou restauračním typem stravovací služby, tzn. nikoliv táborovou kuchyní), které zajišťovaly stravování účastníků akcí pro děti bylo nalezeno v rámci výkonu státního zdravotního dozoru u **90** kontrolovaných subjektů **29** hygienických závad.

Uložené sankce

Za zjištěné hygienické nedostatky bylo uloženo celkem **99** pokut v celkové výši **253 900** Kč.

Epidemie

Za sledované období bylo krajským hygienickým stanicím nahlášeno **16** epidemických výskytů infekčních onemocnění. Ve **15** případech se jednalo o prokázané (noroviry) nebo předpokládané virové gastrointestinální (zaživací) onemocnění, v převážné většině s lehkým průběhem. V **1** případě byl jako původce onemocnění prokázán *Bacillus cereus*. Ve 3 případech byly akce z rozhodnutí provozovatele předčasně ukončeny, a to nejen v souvislosti s onemocněním dětí, ale především v návaznosti na onemocnění dospělých (dozorových) účastníků akcí. Na základě rozhodnutí místně příslušné krajské hygienické stanice byla ke dni 1. 8. 2019 jedna zotavovací akce pro vysoký výskyt gastrointestinálního onemocnění u účastníků akce ukončena, a to z důvodu zamezení dalšího šíření onemocnění.

Hodnocení zdravotní situace

V průběhu sezóny byly hlášeny především lehké katary horních cest dýchacích, bolesti hlavy, příznaky přehřátí organismu projevující se lehkými zaživacími obtížemi, drobné úrazy, pobodání hmyzem a odstraňování přisátých klíšťat. V porovnání s loňským rokem byl většinou hlášen nižší výskyt klíšťat i bodavého hmyzu. U dětí byl opakovaně evidován výskyt vši.

Mimořádné situace

Ve sledovaném období, dle krajským hygienickým stanicím dostupných informací, byla provedena 1 evakuace tábora v důsledku nepříznivých klimatických jevů (přivalové deště). Po obnově základny akce dále pokračovala. V 1 případě byla ještě před zahájením akce, z důvodu podmáčeného podloží, základna tábora přesunuta na jiné místo. Následně byla místně příslušnou krajskou hygienickou stanicí na místě provedena kontrola se závěrem bez hygienických závad. Obě mimořádné situace byly hlášeny na začátku července.

Napojení informačního systému krajských hygienických stanic na informační systém Hasičského záchranného sboru ČR umožňuje operativní řešení mimořádných situací, a to především v souvislosti s ohrožením oblastí s letní dětskou rekreací nepříznivými klimatickými jevy.

Závěr

Letošní sezóna letní dětské rekreace byla krajskými hygienickými stanicemi hodnocena v převážné většině jako klidná. Nahlášeno bylo celkem 16 epidemických výskytů infekčních onemocnění. Jednalo se o gastrointestinální (zažívací) onemocnění, v 1 případě byl jako původce onemocnění prokázán *Bacillus cereus*, v ostatních případech se jednalo o virová onemocnění v převážné většině s lehkým průběhem. Pro srovnání je níže uveden počet nahlášených epidemických výskytů infekčních onemocnění v předešlých letech: 2018 - 10, 2017 - 7, 2016 - 18, 2015 - 20, 2014 - 10, 2013 - 7, 2012 - 19, 2011 - 14.

V případě vysokých venkovní teplot byla přijímána režimová opatření (pobyt dětí ve stínu, omezení pohybových aktivit), důsledně byl kontrolován pitný režim, docházelo k úpravám skladby jídelníčku s cílem nezařazovat epidemiologicky rizikové potraviny.

Ve sledovaném období byla provedena 1 evakuace dětského tábora v souvislosti s nepříznivými lokálními klimatickými jevy. V 1 případě byla ještě před zahájením akce, z důvodu podmáčeného podloží, základna tábora přesunuta na jiné místo.

Sezóna byla charakterizována nedostatkem pitné vody ve zdrojích zásobujících tábořiště, což bylo řešeno zvýšeným dovozem pitné vody z veřejné vodovodní sítě. Dle aktuální potřeby byly z individuálních zdrojů pitné vody odebírány vzorky vody za účelem laboratorní analýzy. V případě nevyhovujících výsledků laboratorních rozborů bylo bezodkladně zajištěno náhradní zásobování akce pitnou vodou.

V souvislosti s letní dětskou rekreací bylo krajskými hygienickými stanicemi řešeno celkem 55 podnětů, z tohoto počtu bylo 16 podnětů oprávněných, 10 podnětů částečně oprávněných, u 25 podnětů se skutečnosti, na které bylo v podnětech poukazováno, nepodařilo prokázat, tzn. jednalo se tedy o podněty neoprávněné, 3 podněty byly neprošetřitelné (uváděné skutečnosti nebylo možné prošetřit z důvodu ukončení akcí), 1 podnět byl předán jinému orgánu. Podněty byly vzneseny především k způsobu ubytování dětí, a to včetně hygienických zařízení, a k způsobu zajištění stravování dětí na akcích.

Ve srovnání s předešlými roky (porovnání dat provedeno od roku 2007) došlo opět i v letošním roce k dalšímu nárůstu počtu dětí rekreovaných na zotavovacích a jiných podobných akcích pro děti. Počet zotavovacích akcí a evidovaných jiných podobných akcí byl obdobný jako v loňském roce. Vzhledem k tomu, že na jiné podobné akce se nevztahuje ohlašovací povinnost je obtížné vývojový trend v počtu konaných akcí tohoto typu posuzovat. V souvislosti s nárůstem počtu rekreovaných dětí je nutné zohlednit skutečnost, že do základních škol nastupují populačně silné ročníky.

Při posuzování vývojového trendu letní dětské rekreace zůstává nadále v platnosti i zjištění z předešlých let, že v převážné většině pořádají zotavovací akce, ale i ohlášené jiné podobné akce pro děti, provozovatelé, kteří mají zkušenosti v této oblasti činnosti a řádně si plní legislativou stanovené povinnosti. Nalezené hygienické nedostatky byly ve většině případů po projednání s pořádající osobou na místě odstraněny. V této souvislosti je však nutné připomenout, že krajské hygienické stanice se systematicky věnují edukační činnosti provozovatelů letní dětské rekreace, a to jak před sezónou, tak v průběhu sezóny. Běžnou praxí krajských hygienických stanic je i průběžné řešení v daném roce nalezených hygienických nedostatků stavebně technického rázu s provozovateli akcí, a to během celého období do zahájení sezóny v následujícím roce.

O průběhu letní dětské rekreace byla v průběhu sezóny prostřednictvím orgánů ochrany veřejného zdraví pravidelně informována regionální i celostátní média.